

ВЧАСНИЙ МОНІТОРИНГ, ЗАПИС ДАНИХ ТА ОБРІЗУВАННЯ

Належний стан здоров'я копитаць – достатня причина для постійної їх перевірки та обрізування. Частиною цього процесу є виявлення захворювань.

Ця стаття покликана спростити процедуру догляду за копитцями.

За матеріалами Veepro
magazine, вип. 85,
Нідерланди

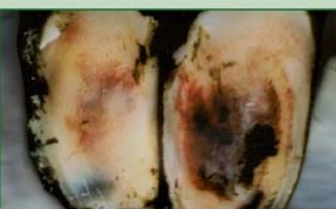
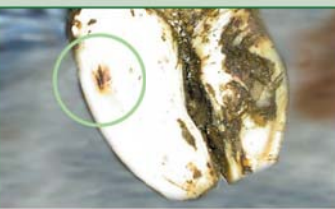

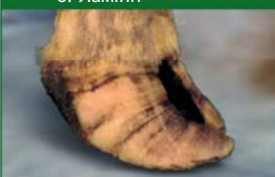

Найкращим моментом для перевірки здоров'я копитаць є профілактична перевірка стада. Моніторинг слід робити часто, адже що раніше виявлено проблему, то ефективнішим буде лікування. Тож регулярний огляд із підніманням кінцівок та порівняння стану копитаць із довідником не завадить. Кожен робітник може помітити негаразди і повідомити про проблему.

Записуйте результати

Регулярні записи результатів огляду копитаць сприяють попередженню багатьох проблем. Під час запису результатів ураховують можливі відхилення та потенційні місця на копитці, які потребують догляду, у вигляді показників якісного стану копитаця, навантаження та порушень. Порівняння попереднього і поточного стану тварини дасть змогу поліпшити її

Схема огляду копитаць

<p>1. Мортелларо – сунична хвороба копитаць (пальцевий дерматит)</p>				
<p>1 = легка форма 2 = помірна 3 = важка</p>	<p>1. Круглі/овальні крапки менше 2 см часто на вінчику</p>	<p>2. Круглі/овальні крапки 2–4 см часто на вінчику</p>	<p>3. Круглі/овальні крапки понад 4 см часто на вінчику</p>	
<p>2. Копитні гнилі</p>				
<p>1 = легка форма 2 = помірна 3 = важка</p>	<p>1. Пухлина з типовим запахом гнилі у міжкопитній щілині, частина поверхні копитного рогу уражена</p>	<p>2. Пухлина з типовим запахом гнилі у міжкопитній щілині, один або кілька V-подібних зрізів</p>	<p>3. Пухлина з типовим запахом гнилі у міжкопитній щілині, втрата рогової тканини та типові тріщини і потовщення, болючі пухлини над м'якушем</p>	
<p>3. Крововилив (геморагія) підошви</p>				
<p>1 = легка форма 2 = помірна 3 = важка</p>	<p>1. Жовте забарвлення всієї поверхні або кров'яні плями на підошві</p>	<p>2. Крововиливи на підошві на 20–30% поверхні</p>	<p>3. Великі крововиливи, відділення рогової тканини на великій поверхні понад 50%</p>	
<p>4. Дефекти білої лінії</p>				
<p>1 = легка форма 2 = помірна 3 = важка</p>	<p>1. Біла лінія інфікована або відділена</p>	<p>2. Біла лінія інфікована або відділена</p>	<p>3. Біла лінія/стінка у виразках</p>	
<p>5. Виразки підошви</p>				
<p>1 = легка форма 2 = помірна 3 = важка</p>	<p>1. Синці на типовому місці</p>	<p>2. Важкі синці типового місця</p>	<p>3. Дірки в підошві, можуть виступати, дуже болючі</p>	
<p>6. Ламініт</p>	<p>7. Пухлини</p>	<p>8. Пухлина скакального суглоба</p>	<p>9. Некроз зачегу</p>	<p>10. Міжпальцеві інфекції</p>
				
<p>• Ріст горизонтальних кілець на зачепі та/або загиб копитця</p>	<p>• Гіперплазія шкіри між двома копитцями</p>	<p>• Пухлина на зовнішньому боці скакального суглоба</p>	<p>• Гнилі дірки на кінчику із поганим запахом; копитце стає дуже коротким</p>	<p>• Пухлина вінчика • Гостра кульгавість і лихоманка</p>

здоров'я в майбутньому. Результати можна зберігати як на комп'ютері, так і на папері.

Використовуйте схему огляду

Ефективне виправлення пошкоджень копитця починається з виявлення та розпізнання типу порушення хворої кінцівки. Спеціалісти з GD Animal Health Service (Нідерланди) розробили схему, де описали різні пошкодження на кінцівках. Визначили також і різницю між легкою, помірною та важкою формами. Тож огляд і порівняння дають змогу визначити ступінь ураження копитця. Це відправна точка ефективного лікування. Важливо, щоб кожна корова з проблемними кінцівками якомога швидше дістала належне лікування. Головну роль тут відіграють компетентність та досвід фахівця.

Більшість пошкоджень потребують лікування копитця. Так, наприклад, за ураження Мортеларо, якщо корова стає на кінчики копитця, слід проводити корекцію. Лікують препаратами, що не містять антибіотиків, та на три дні накладають пов'язку. Пухлини краще видаляти, пальцеві дерматити лікувати окситетрацикліном, виразки

підшви (значне потоншення підшви) теж потребують відповідного лікування.

Догляд за копитцями, відомий як «педикюр» для худоби, дуже важливий превентивний захід. Метою правильного обрізування є насамперед контроль здоров'я, структури та форми копитець. Після цього, якщо виникне потреба, слід видалити ороговілі ділянки чи підправити форму, а з нею і навантаження на кінцівку. Найвні ураження копитець слід лікувати. Обріжте задню частину копитного рогу щонайтонше, запобігаючи видаленню ороговілої тканини біля м'якуша. Обережно використовуйте шліфувальник. Він потребує більшої майстерності, аніж ножі. Фінальне обрізування (*див. крок 3*) краще виконувати ножем. Коли зовсім немає часу, залиште обрізування тримером професіоналам.

П'ять кроків обрізування

1. Внутрішня стінка копитця

Підріжте внутрішню стінку до довжини 7,5 см від вінчика (для середнього розміру тварини), відсіканням зачепу перпендикулярно до підшви. Підріжте підшву, щоб рогової тканини

Не останню роль у здоров'ї копитець молочної худоби відіграють покриття підлоги корівника

лишилися 0,5 см завтовшки. Залиште такий рівень товщини і не чіпайте м'якуш.

2. Зовнішня стінка копитця

За можливості зробіть зовнішню стінку такої самої довжини, що і внутрішню. Обережно ріжте — ніколи не ріжте у напрямку вільної руки.

3. Відновлення форми

Обережно очистіть міжкопитну щілину. Залиште щонайменше 3 см осторонь від кінця копитця. Також обріжте всі ороговілі краї у міжкопитній щілині. Обрізайте копитний ріг за напрямком від задньої стінки до зачепу.

4. Видалення пошкодженого копитного рогу (заглиблення)

Забарвлений (жовтий, оранжевий, червоний), втрачений чи тріснутий ріг — це проблема підшви, яка може розвинути у виразку. Видаліть ці ділянки, роблячи їх глибшими. Робіть це з тилу починаючи від двох третіх зовнішньої стінки копитця. Переконайтеся, що внутрішня стінка та перед зовнішньої стінки копитця добре очищені.

5. Перевірка, відрізання пошкодженого рогу, лікування

На внутрішній стінці видаліть частки гнілі копитця, а на зовнішній — пошкоджені ороговілі тканини ззаду на двох третинах підшви. Обріжте навколо уражених ділянок, роблячи тверді краї тоншими, щоб запобігти тиску та подразненню. Видаліть пошкоджені рогові тканини, тоді зникнуть уражені залишки. Уважно обстежте вінчик та ділянку міжкопитної щілини. У разі екземи чи хвороби Мортелларо проведіть лікування. Уважно очистіть та висушіть уражені місця та використовуйте ефективні ліки. Користуйтеся чистими рушниками для кожної корови.

Запобігання проблемам з копитцями

Наскільки це можливо, намагайтеся бути на крок попереду пошкоджень копитця. Тоді кількість інфекцій та їхній негативний вплив можна звести до мінімуму. Щоб попередити проблему важливо приділяти увагу трьом чинникам: якість копитця, навантаження на нього та мінімізація негативного впливу зовнішніх факторів. Зручна підлога, наприклад, має неабиякий вплив на здоров'я копитця. Ідеальна поверхня має бути рівною, не слизькою, забезпечувати належне зчеплення, а найкраще — аби була в міру м'якою. Незручна підлога спричинює мікротравми копитця. Найкращою є рівна підлога з невисокими поребринами. З іншого боку підлога не має бути занадто грубою, інакше копитця стиратимуться досить швидко.

Перешкоди

Дефекти можуть з'являтися, коли перешкоди заважають природному рухові. Управляйте ризиками. Високий ризик становлять кути та довгі проходи. Та є моменти ризику всередині й зовні

Ванна для копитець: будьте точними

Ванна для копитець важлива для запобігання зараження. Відміряйте воду та активні інгредієнти точно (а не приблизно!). Дотримуйтеся інструкції та нормативів.

Ефективно спрацює 3–5%-ний розчин формальдегіду (приблизно 39% формальдегіду). Після проходження 200–250 корів, або після кожного доїння міняйте рідину. Ванна має бути 3 м завдовжки і 60–80 см завширшки, щоб корова могла зробити у ній 2 кроки. Глибина на початку — 12–15 см (щоб рідина покривала копитце повністю).

корівника — під час загону худоби, дощу та за вологої підлоги виникає небезпека ковзання тварин.

Здоров'я копитець забезпечують вільний простір та відпочинок. Забезпечте тварині достатньо місця та відпочинок, аби вона могла зробити будь-які рухи. Також переконайтеся у наявності достатньої кількості боксів для лежання одночасно переважної більшості тварин. Ідеально має вистачити місця для одночасного лежання всіх корів скільки вони того бажають як у приміщенні, так і зовні упродовж 12–15 годин на день. У просторах, сухих та м'яких боксах корови лежать довго, слід упевнитися, що жодна корова не змушена стояти більше 1 години за раз або 2,2 годин за день.

Сухо і чисто

Також забезпечуйте сухе та чисте середовище, особливо після застосування субстанцій, які негативно впливають на рогову тканину копитець (як-от: вода, аміак, сірководень). Можна запобігати тиску інфекції шляхом зменшення кількості інфікованих копитець та мінімізацією непрямого контакту з інфікованими копитцями, наприклад через гній та воду.

Якісна годівля та оптимальне засвоєння корму теж дуже важливі. Зміна раціону та нестача клітковини в раціоні впливає на здоров'я копитець і кінцівок. Зазвичай високий період ризику — період до, під час та після отелення (перехідний період).

Систематичний контроль

Дуже важливо, щоб кожне пошкодження копитця кожної корови було виявлене на ранній стадії. Встановлена схема ретельного контролю (напр., підняття кінцівок, перевірка контрольного списку) є невід'ємною частиною догляду за тваринами. Піднімайте кінцівки кожної корови тричі на рік та розчищайте за потреби до набуття копитцем правильної форми. Треба швидко та ефективно вирішити проблеми з копитцями? Виділіть достатньо часу у вашій щотижневій схемі огляду худоби для лікування пошкоджень копитець. Його слід проводити лише тоді, коли всі лікувальні засоби та матеріали легко доступні.